

LODEN ZEGELS & VERZEGELINGEN

EERSTE HULP BIJ IDENTIFICATIE

Met voorbeelden uit België,
Nederland, Duitsland, Frankrijk,
Groot-Brittannië, Polen
en Spanje (15de–18de eeuw)

R. VAN LAERE

II.

AFBEELDINGEN

 Limburgse
Studies

LIMBURGSE STUDIES | WIJER

 uc

STICHTING UITGEVERIJ CLINKAERT | VOORBURG

ZWEDEN

Zweden

1852. Vz.

1852. Kz.

1853. Vz.

1853. Kz.

1854. Vz.

1854. Kz.

1855. Vz.

1855. Kz.

1856. Vz.

1856. Kz.

Norrköping

1857. Vz.

1857. Kz.

1858. Vz.

1858. Kz.

Stockholm

1859. Vz. [250%]

1859. Kz. [250%]

LODEN ZEGELS & VERZEGELINGEN

EERSTE HULP
BIJ IDENTIFICATIE

R. VAN LAERE

L.

TEKST

Zweden

De meeste Zweedse zegels, die in de Lage Landen gevonden worden, zijn private gegoten afhangerende schijfzegels die als merken voor (ijzer)draad gebruikt zijn. Niet alle zegels van dit type hebben echter een Zweedse oorsprong. Gelijkaardige zegels worden ook in Noord-Duitsland onder meer in Holstein (zie nr. 710) gebruikt.

- 1852.** Schijfzegel; Zweden; 17de-18de eeuw; Ø 30 mm; 12 uur; gegoten, bevestigingssoog afgebroken, vervormd, corrosie
 Vz.: twee gekruiste pijlen, ertussen, bovenaan een kroon en onderaan een lelie
 Het geheel is omsloten door een parelcirkel
 Kz.: lelie, onderaan mogelijk een bijkomende versiering of tekst
 Opm.: de toewijzing aan Zweden is gebaseerd op de twee gekruiste pijlen die ook op Zweedse munten uit de 18de eeuw voorkomen.
- 1853.** Schijfzegel; Zweden, 17de-18de eeuw; Ø 29,5 mm; 12 uur; gegoten, voorzijde beschadigd
 Vz.: drie kronen (2/1), onder de bovenste kronen en ertussen telkens een punt
 Het geheel is omsloten door een lauwerkrans
 Kz.: D / (centreerpunt) / [ ] G
 Het geheel is omsloten door een lauwerkrans
 Opm.: de tweede letter op de keerzijde is waarschijnlijk een I of een L. Op de keerzijde is onderaan een ronde klop (Ø 7,5 mm) aangebracht met onduidelijke beeldenaar.
- 1854.** Schijfzegel; Zweden; 17de-18de eeuw; Ø 27 mm; 12 uur; gegoten, bevestigingssoog verdwenen, corrosie
 Vz.: drie kronen (2/1), mogelijk een centreerpunt
 Het geheel is omsloten door een lauwerkrans
 Kz.: D / (bloempje) / L G
 Het geheel is omsloten door een lauwerkrans
 Opm.: gietfouten op de voorzijde. Op de keerzijde bevindt zich een ovale klop (7 mm x 6,5 mm) met een onduidelijke beeldenaar, mogelijk 5.
- 1855** Schijfzegel; Zweden (?); 17de-18de eeuw; Ø 32 mm; 12 uur; gegoten
 Vz.: drie kronen in de vorm van omgekeerde ketels, centreerpunt, links en rechts van de onderste kroon een versiering
 Het geheel is omsloten door een siercirkel
 Kz.: (zespuntig sterretje) D (zespuntig sterretje) / L G met centreerpunt
 Het geheel is omsloten door een siercirkel
 Opm.: de beeldenaar op de voorzijde is duidelijk geïnspireerd door de drie kronen van het wapen van Zweden maar of dit exemplaar daarom uit Zweden komt, is voorlopig onduidelijk.

1857.

1858.

1859.

1856. Schijfzegel; Zweden; 17de–18de eeuw; 30 mm; 12 uur; doorboord met een rechthoekige priem of nagel
 Vz.: vaas, bovenaan geflankeerd door twee kronen elk getopt door een punt en onderaan door twee punten
 Kz.: gekroonde leeuw met dubbele staart, voor hem een pluk gras (?)
 Opm.: de vaas op de voorzijde verwijst waarschijnlijk niet naar de Finse plaats Vaasa maar naar de familienaam Wasa van het Zweedse vorstenhuis dat regeert van 1523 tot 1654. De laatste Wasa, Christina abdiceert in 1654 om zich tot het katholicisme te kunnen bekeren. Het is echter onwaarschijnlijk dat het zegel naar een Zweedse vorst uit de Wasadynastie verwijst. De leeuw op de keerzijde lijkt iets in de klauwen te houden maar wat is niet duidelijk.

Norrköping (PROV. ÖSTERGÖTLANDS LÄN)

Norrköping wordt tijdens de vroege middeleeuwen gesticht aan de Motalarivier als regionaal marktcentrum. Zij krijgt stadsrechten bij het begin van de 14de eeuw. Tijdens de 16de eeuw wordt de stad meermaals het slachtoffer van oorlogsgeweld. Vanaf 1604 wordt Norrköping residentie van Johan, de 14-jarige hertog van Östergötland. Nadat Johan het bestuur zelf in handen neemt, begint de bouw van een nieuw slot en trekt de hertog vaklui uit Duitsland aan. De dood van Johan in 1618 vertraagt de verdere bouw van het slot. Gedurende de 17de eeuw blijft de stad een belangrijk centrum voor de bouw van voertuigen en militair materiaal waarbij de uitgeweken Luikenaar Louis de Geer (1587–1652) een grote rol speelt. In 1719 wordt Norrköping door Russische troepen platgebrand maar herstelt zich snel waarbij de economie zich niet langer toespitst op metaal — koper — verwerkende industrie maar ook op suiker- en tabak verwerkende bedrijven.

1857. Schijfzegel; Norrköping; 17de–18de eeuw; Ø 32 mm; 12 uur (?); gegoten, corrosie
 Vz.: NORK / P[i]N[g] omsloten door een siercirkel
 Kz.: moeilijk interpreteerbare beeldenaar, mogelijk drie kronen of ketels op een veld bezaaid met punten
 Het geheel is omsloten door een siercirkel
 Opm.: gietfout op de voorzijde. De interpretatie van de beeldenaar op de keerzijde is geïnspireerd door andere Zweedse schijfzegels.
1858. Schijfzegel; Norrköping; 1740; Ø 28 mm; 12 uur; gegoten
 Vz.: NOR / KLOPING / 1740 omsloten door een cirkel
 Kz.: rechts een gekroonde leeuw die een schild met een huismerk houdt, boven het schild een niet geïdentificeerde versiering, uiterst links mogelijk een legende.

Stockholm (PROV. STOCKHOLMS LÄN)

Stockholm wordt voor het eerst vernoemd bij het begin van de 13de eeuw maar groeit omwille van haar strategische ligging snel uit tot belangrijkste stad van het land. Stockholm wordt in 1634 de officiële hoofdstad van Zweden.

1859. Scharnierzegel met centrale (?) vergrendeling; Stockholm; 16[.]; Ø 14,5 mm; –
 Vz.: 16 / [ ] / (kroon) / [s]TOCK / [h]OLM
 Kz.: blank.